

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Öt-hatásos betűsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű, mint szintén több
izbeli hirdetések, akur szerint a leg-
olcsóbb árért.
Bélyegdíj: minden betűsorért külön
30 kr.
Nyilatkozat megjelölés költsége öt-
hatásos sorra 15 kr.
Név- vagy börtömbentelről beküldött köz-
löltek nem vételnek tekintetbe. — Ugy-
szintén kéziratok sem adhatnak vissza.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 ft. — kr. 1/2 évre 2 ft 50 kr.
Fél évre 6 „ — „ 1/2 évre 1 ft 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény:
Főpénz: Veszély- és Földrajzi
s szerkesztésbe bemenetre küldendők.

Előfizetési helyben:

Telegráf K. Lajos könyvkeres-
kedésében s a szerkesztőségben. — Egyébütt
a postahivatalok utján.

A vásár.

II.

○) Nemzetgazdászati jelesebb írók, a csupán politikával foglalkozó egyéneket „az állam terhének” nevezik. Egyelőre igen különösek tetszik a merész állítás, kivált azok előtt, kik a „szaképzettség” igényeinek nagyobb fontosságát tulajdonítanak, mint valóban kellene. S azt tartják sokan, hogy mindenki csak úgy képezhető ki magát a valami tén, ha egyedül annak fekszik, s azt egészen meghódítja, a mit maga elé kitűzött.

Ha a felfogás megállhat is általában a tudomány tén, de nem terjedhet odáig, hogy a szaktudás és szakember más tén is, mint a miben kitűnni kíván, ne szerezzen magának ismereteket. Odáig pedig, — épen nem terjedhet, sem a politikai foglalkozást illetőleg, sem más tén, hogy azok, kik kiválólag valamely életmódra adják magokat, úgy éljék le életüket, hogy a mások munkái gyümölcseit szedegessék, — magok tetleg semmiféle munkában nem vevén részt...

Már pedig a politikusok — akik csakis politikai vitákból és csatározásokból táplálkoznak, — épen úgy, mint a katonák — csakis a mások munkái fölött éléskelnek, a mások munkái nélkül, hogy közvetlenül befolyásolják a nemzeti munkák előrehaladását, a forduló, véres verítékekkel együtt járó küzdelmekre; anélkül, hogy a hazai ipar, s gazdaság kifejtését saját működésükkel is elősegítsék!

Innen van, hogy minél nagyobb számmal vannak valamely országban a politikusok, hivatalnokok és katonák — akik rendszerint az államtól húzzák a fizetést: annál alantabb áll azon országok állama, s általában vagyoni — s ennek folytán szellemi jóléte.

Ebből ismét következik, hogy a mely ország az anyagi és szellemi előhaladás állásponjtjára kíván feljutni: az előbbi cikkekünkben említett állami önállósági s függetlenségi biztosítékek mellett, köteles oda törekedni, hogy polgárai általában a társadalmi ténre kellő tevékenységet, szorgalmat fejtsenek ki, vagyis a nemzeti előhaladás nagy versenytérén közvetlen munkájukkal is megjelenjenek.

Ha Angliában, Német- és Franciaországban, különösen pedig Amerikában az ország legjelesebb államférfiai nem szegyenlenek iparvállalatok élére állani; s ha megfordítva, az ipari tevékenység tizhelyéről Amerikában a legjelesebb polgárok hivatnak be az ország kormányzatában részvételre, — hogy itt a munkát, mit megszoktak, nagyban az ország javára értékesítsék, és tevékenységüket a haza érdekében érvényesítsék:

Mennyivel inkább szükséges, hogy hazánk államférfiai, a ridég és egyoldalú politikai cselekvési körbe bevonják a lelket meglevítő munkát is; vagy is, mennyivel óhajthatóbb, hogy ne csupán merev politikusok jussanak be az ország kormányzatának ropant munkával és felelősséggel járó cse-

lekvési körbe, hanem olyanok is, és főképp olyanok, kik az élvezetet és hasznost magában egyesítő munkát a gyakorlati életben megszokták.

Csakis azok képesek a nemzet ropant erejét és szellemi s anyagi kincsét, közérdekben célzatosan felhasználni, kik a munka becsét és a tevékenység értékét közvetlen tapasztalataik és gyakorlati ismereteik kalauzálása mellett fölismerik és méltani képesek...

Nem szeretnénk félreértetni... Nem akarunk mi vasuti vállalkozókból, pénzhajászatból élő kormány férfiakat; sőt megkívánjuk, hogy azok, kik a kormány polcára jutnak, egész tevékenységüket az ország javára fordítsák.

Hanem igenis azt akarjuk, hogy munkában megdézett férfiak, kik a társadalmi élet viszonyait, küzdelmeit, a szorgalom érlükteit ismerik, — jussanak az ország kormányára; hogy ne legyen az csak rangadó polcz, ne legyen sinecura, ne legyen csupán főúri kiváltság és születési kitüntetés lépcsője.

Csak úgy indulhat meg a nagy nemzeti előhaladás a kivánt kifejlés fölé, ha a nemzet képviselöite, kormányzata a munkát megbecsüli és értékesíteni képes lesz...

Ha aztán az állam minden tagja — a kormányzat tündöklő példái által is lelkesítve — kifejti munkarejét, s a közcélra — mint az őra kerekerei — együttesen közreműködik; ha az állam védő és ápoló karjait kiterjeszti a munkatellepek fölött:

Akkor, csakis akkor fog állami önállóságunk s függetlenségünk nagyszerű intézménye kellőleg betetőzteni.

Csak akkor fog anyagi s szellemi kincseink kiállításra, a nagy nemzeti vásárpiacon, díszessé, hasznossá, belől boldogítóvá, kivül pedig tiszteltté lenni! Tehát munkára!

— A király a hadgyakorlatok alkalmával Fejérmegyet is meglátogatta.

— Mosonmegye közelebbi gyűlésén alispánát oda utasítja, hogy „a megyei szerezhetendő magyar orvosi és természetvizsgálókat a megyébe léptik, a személynél vasuti állomáson egy kinevezett küldöttség élén ünnepélyesen fogadják, s a megye közönsége nevében üdvözölje. Az ünnepélyes fogadtatás, úgy a kiránduláshoz szükséges dolgok költségeinek fedezésére a megye magánpenztárából 1000 frtot, sőt ha fölelne, többit is alispánjának rendelkezésére bocsátván.”

— A főrendiek holnapután kezdenek a választási tjavaslat tárgyalásához. Ugyancsak hívják be a vidéki tagokat. A kormány álláspontja a főrendiek joggyi bizottságának módosításaival szemben ismeretlen.

— Miniszterünk nagy része Bécsbe rándult. Katonai ügyekben tudósoknak. Szende most ismerkedik meg Kollerrel, ki neki rokona, bár még nem látták egymást.

Hogy játsszák ki a minisztert?

Debreczen, aug. 9.
E napokban egy iteni n. kir. hivatal főnökét (Kiss Antal dobányinspektort) egy va-

gítja a világot, és, mi fő, kedélyesen töltünk el egy estét.

Hanem ön még egy negyedik legyet is akar? Sétálni óhajt az enyhe esti levegőt élvezendő? Nem! erre nem szavazhatok. Feledtél talán, hogy Buda testvérváros bekasóval van közeve s hogy ezen a kövezeten cseppel sem kényelmesebb a séta, mint Debreczenben, Kubinyi Kálmán tizlete előtt a hajdan sima faburkolaton, melyen, ha végig mentem, mindig arotának képzeltem magam, ki ágyugolyóról ágyugolyóra ugrálva tart produkciót.

Fogatom, fíjjalodom, nincs, mert még letlenül egy óráig sem voltam magyar miniszter, és sem sugárut nem írtam, sem semmit nem vettem em állammal, hanem hisz vannak itt bérkocsisok... Hé! bérkocsis! Bizonyosan süket a szegény, hogy nem hallja e elő nem hajtát.

Holla! fakker! — Schaffen Ener gradual.

Ugy! Tehát csak magyarul nem hall! Vigyen bennünket a császárfürdőbe... On fölemert a kocsi ablakán keresztül is a jó régi császárfürdő falait? Nem is lehet máskint! itt minden a régi, semmi új, hiu ragyogvány, semmi változás, a régi firmák a fűrdő külsejével, mint a régi firmák czebtábláikkal: annál büszkébbek rá, mentől kormosabbak.

Kérem, a folyosókon ovatosan kell előhaladni; a falak nem a legtisztábbak; itt csak

Jaki privát levélben fejelentette Ghyczy miniszternek azon abuzus miatt, hogy a főnök ur a hivatali szolgálata csaknem kizárólag magánzolgálatra használja fel, mi mindig a hivatalos szolgálat elhanyagolásával történik. Jelestül, a piacra kell járniuk kosarakkal bevásárolni, a magán lakást épírti; az edény felmosni, sőt köteleztek a szolgák ezeken fölül még a főnök egyik rokonához (Raics kereskedőhöz) is takarítani járni.

Ezen panasz folytán a miniszter utnak indította egyik közeget Budapestől Debreczenbe, megbízván őt a nyomozat keresztülvitelével.

Azonban hogy, hogy nem, a miniszternek ezen intézkedését az iteni főnök urnak valaki jó levele bcsugván, a főnök nem késett a szolgákát pressió által akként előkészíteni, hogy ezek az inquiráló biztos előtt a panasz pontait egyig tagadása vonták; ellenkezőleg oda nyilatkoztak, hogy ok csak is a kötelező hiv. szolgálat, minő a postajárat, éji örködés stb. teljesítik, s ebből valamelyesek aláírásukkal is megerősítették. Ezen jeles nap a főváros 7-ken folyt le. Nagyon jól tenné a fővárosi sajtó, ha jelen közleményüket átvenné, hogy ekként a miniszter is tudomást vehessen róla, mily szépen verték itt az igazságot, s hogy mily szép gyümölcsei vannak a bürokráciának.

Ösmertünk még mi Debreczenben egy másik hiv. főnököt is, ki nemcsak a hivatal szolgáit mindig privát ügyében trappoltatja; hanem annyira ment a humanitásban, hogy hivataltársai egyik szobájának előtornáczában tart hol pulykákat, hol bárnyút, hol fias-kutyát 1/2 tucattal ujdun szültötteivel; itt az előtornáczaiban kifejtett léget, az undort gerjesztő mocskot leírni és elviselni köptelenség! A kinek pulyka, bárnyó és kutyanevelésben telik kedve, csimáltasson ezen menaszériák számára ólakat, és helyezze el bennök azokat.

Kedvezünk a főnök ur nevének, ezuttal azon reményben, hogy megjön az esze; ellenesben kéréhetetlenül meg fogjuk nevezni!

Lehetetlen azonban csudálkozásunknak és mély sajnálatunknak kifejezését nem adni a felett, hogy a mit a bizonyos főnök nem kíván magának, azt képes tenni embertársának, és hogy főnök létére a humanizmusnak és aesthetikának legprimitívebb fogalmát is nélkülözi.

Veritás.

Nagyvárad, augusztus 7.

Nagyon sok vértanuja van hazánkban, kik a jog és igazság nemes fegyverével küzdve, hőszerelmük áldozatai lettek, e haza minden porsembe a hazaszeretet hőseinek, a nemzet vértanujának vérvél van festve, és megis: övek a feletés, a sírhalmok nevéket emlékekkel együtt eltakarta.

A nemzet vértanui megkövetelik tőlünk, hogy miként ők megtekték kötelességüket, tegyünk meg mi is azt, ami kötelesség.

A nemzet vértanui emléket megörökítő állandó bizottság folyó évi augusztus 13-án és ezentul minden évben augusztus 13-án a nemzet vértanuiért gyászisteniztetelert tartat, a gyászisteniztetelert ez évben a nemzet vértanuiért.

az 1848—49-iki önvédelmi harcokban elvérzettéktől, a nagyváradi lert. szent. püspökségi székesegyházban d. e. 10 órákor fog megtartatni, miről minden honpolgár értesítetük.

Az állandó bizottság.

— A székesfejevári állandó színház a hó 20-án nyitják meg ünnepélyesen. A prólogot írja Jókai, elszavaja Jókainé. Közreműködnek ez estén Molnár György és neje, a Felekipár, Blaháné, Benza Ida, Szegedi József.

— A magyarhoni tanító egyetlek országos szövetségének közgyűlése. Budapesten aug. 9-én tartott meg. Elnök Rill József, 9 órákor nyitotta meg az ülést,

üdvözölvén az egybegyűlt képviselőket s választmányi tagokat. Jelenti, hogy 36 tanítóegylet küldött eddig képviselőt. A választmány által megállapított napirend elfogadtatott. A törvényreviziója tárgyában Schneider István beadja jelentését, s ajánlja, hogy csatlakozzék a szövetség az országos közoktatási tanácsnak s tárgyban már kidolgozott javaslatahoz. Vasadi Balog Lajos nem fogadja el a javaslatot. A törvény revizióját ő is óhajtja, de más szempontból, mint a közoktatási tanács, s következő javaslatot tesz: Mondassék ki törvényben 1. az állami iskoláztatás kötelezettsége, 2. a tanítóállás önállósítása, 3. a közoktatási miniszterinnak a választmánytól elválasztása.

A tárgyhöz többen szóltak. Végre a gyűlés szavazásánl Schneider indítványát, hogy az iskolázás és tanító között elválasztó vonal húzassék, elfogadja, Balog L. nézetét is magáévá teszi a közgyűlés, de erre néve intézkedni nem akar. A nyugdíj tárgyában Fuchs A. javaslata elfogadtatott, hogy a tanítók 30 év után fizetésüknek megfelelő teljes nyugdíjban részesíttessenek.

Balog L. nyugdíjra vonatkozó következő indítványát: a szövetség az állami nyugdíjat nem kívánja, hanem óhajtja, hogy országos törvény által biztosíttassék minden megyében önálló ált. tanítóegylet felállításra s ezen egyetlek alakítsanak segélypénztárt, a szövetség igazgatóságához utasított, hogy az a szövetség egyetlekét közzöze. A nyugdíj kérdése és a törvény reviziója egy memorandumban lesz az országgyűlés elé terjesztendő. A ponyvairódatok Györgyos Rudolf népünk művelődésére károsnak mondván, indítványozza, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy a népirodalom hasznosnak találja, a népművelődés érdekében s annak terjesztését a szövetség a hivatott néptanító által előmozdítani törekszik. E javaslat elfogadtatott, hogy a tanítók szeme eszme létesítéséért, úgy az Aradvidéki tanítóegyletnek is, mint buzgósg tekintetében első hazi egyetlünknek köszönet szávozattat. S több folyóügy elintézése után az ülés véget ért.

A tanítógyűlés.

Budapest, aug. 9.

— A „Debreczen” eredeti tudósítása. —

Nagy nevezettségű nap aug. 9-dike a magyarországi néptanító gyűlésén; az ország-ház padjai színg megletek a nemzet nap számosával, kik nagy figyelemmel hallgatták délutáni 4—5 óra közt a Molnár Aladár rendező bizottsági elnök megnyitó beszédét, mely élénk színekkel festé azon érdemeket, miket az egyetemes tan. gyűlés létrehozásánál ama bizottság kivívott. Előadta a holnap következő gyűlés ügyrendét, elfogadtatta az előértekezlettel, hogy az általa megjelölt bizottmány kandidája a tisztviselőket.

Elnök: Molnár Aladár, alelnökök: Emerici Géza, Péterfi Sándor, jegyzők: Lakics Vendel, Vass Mátyás, Kerekgyártó Elek, Rákóczi Lajos.

Az előértekezlet minden tagja oly kedvezményben részesült, hogy részvényjegye előmutatása mellett A magyarországi néptanítók 1874. aug. 9—12. II. egyetemes gyűlésének résztvevői, s a Budapesti kalauzt egy színezett térképpel” kapta.

Holnap s órákor gyűlés, délután szünet, kedden délelőt az ország-házban Fekete Sándor váci síket-néma-intézet tanár, néhány növendékével előadást tart. Szerdán délelőt ismét gyűlés, este a polgári lövöldében közös vacsora.

Délutánoként szakgyűlések tartatnak. Megnyitá a tanészkozállítás is, a fővárosi realiskola helyiségében, a négy teremben felhangozott tanszercsoportozat, igen szép tanúsága realiskolai oktatásunk előhaladásának, a tanszerkiállítás Debreczen, a Tóth Lajos és Herczeg János tanítók művei által nagyon szépen van képviselve.

Társas kirándulások tervezettek: a királyi várpalota ó-budai hajógyár, Margitsziget, Bécében van, mert különben nem teszem föl róla, hogy az udvariaság gyuonjtában, Párisban, ne sajátított volna el annyi illemtudást, hogy műsorozatát olyan nyelven szerkeszesse, amilyen nyelvű haligtóságra számít.

Pinczér!
Pite a manóan! a tojáséteket ki nem állhatom; étlapot!
A pinczér meghajtja magát s odaforul egy másik pinczérhez:
— Was heist das: ép lop?
— Éa lop? I' klób: P' stehl.

Végre akad egy, ki megérti, hogy az étlap nem azt teszi, hogy én lopok; hoznak étlapot, miből arról gyözödmög meg, hogy bizony lapsról van abban szó, csak hogy én helyett ő (már t. i. az étkező) lop.

De hallja ön a kifőrdő tapsvihart? ... Virágzópor! (Szerezessék virágáros leány!) Trim-Bruizoum-bumm! ez a tisztelt Concertgeberin; úgy szöke cizca; nem párisi arczal, hanem eléggé igyesen mozgó ujjakkal.

Ezt követi: Astra von Rubinstein, gesungen von Herru José Grossman. José ur fönyója szájját, éaekel 5 perczig. Következik egy hízzott gixer; José ur meghajtja magát, mosoly és köhög. A zongorakíséret kiegészíti a léhozgot: brzum-trim-bumm!

Ujra tapsvihart! Talán egy új Witsenhauer? Nem! ez Herr Kunosy Gyula, játézik

fogaskerekű vaspálya, közvágóhid, városliget és állatkert meglekítésére. A körülbelül másfélezerre menő tanító-sereg fel sem tűnik a fővárosban, mely annyi csalódás után a vasutakon megvont kedvezményben csalódása, a budapesti elhelyezés, s nagyszerű pénzszűtlés romjai felett a Duna-part környékén sirja el Marius könyeit.

Aug. 10.

A közgyűlés még népeesebb volt az értekezletnél is. Az értekezlet jegyzőkönyvének hitelteltesítés után S z á s z Károly min. osztálytanácsos, a vall- és közokt. miniszter nevében, R á t h Károly főpolgármester, Budapest törvényhatósága nevében élénk tetszés között üdvözölték a tanítógyűlést, óhajtott sikert kívánván annak működésére.

Ezután Molnár Aladár elnök hosszabb beszéddel nyitja meg a gyűlést. Visszatekintvén az első egyetemes tanítógyűlés idejére s körülményeire, elmondja, hogy azok kedvezőbbek valának, mint a mostaniak, mert akkor a közoktatás élén a lángszellemű Eötvös állott, a nemzeti fejlődés menete rohamos volt, s a tanítókat a népiszkolai törvény feletti közlekedés gyűjté össze. Azóta megváltoztak a körülmények. — A figyelem inkább a közep-tanodákra fordult, sok üdös kezdemény felbuzogott, az államháztartás állapota a legszomorúbb. S mindez aggodást kelthetne, ha vajon idő és czélserült volt-e most gyűlést tartani? — Az azonban a rosz anyagi állapotai szemközt sem fél s épen azért látja szükségesnek a gyűlést, hogy a midőn mások a miatt megfeledkeznek a népevelésről, magok a tanítók tegyenek intézkedéseket annak feirágóztatására, mert a művelődés ténen van legkevésbé vesztési vltó időnek. — Aggodású osztalja azon körülmény is, hogy a tanítógyűlés jelentékeny intelligens erővel, a tanítóképezdék tanáraival szaporodott, Jogosiottnak látja azt is, hogy 1500 tanító az iskola ügyén kívál, magoknak a tanítóknak erkölcsi és anyagi biztosításáról tanácskozzék, mert hiszen ez magának a közoktatásnak áll érdekében. Szükséges e gyűlés az ország minden részéből összejött tanítók eszmeiségét által teremtendő közszellem előállításá végett is, mely nemzeti irányban neveljen és tanítson.

Ilyen közszellemet pedig törvényekkel teremtési nem lehet; azt hiszi, hogy a tanítógyűlés e tekintetben helyes utat halad. Kívánja, hogy az apostolokra kitöltött sz. lélek vezérje a gyűlést s tagjait ama nemzeti közszellem előállításában.

A gyűlés ezután áttért a napirendre, melynek első tárgya a tanterv részletes megállapítása.

Külföld.

Németország. Berlini hír szerint a német császár e hó 9-én székvarosába megerkezett és rendkívüli lelkeséssel fogadtott, mint beszélők, nemskóra Babelsbergbe fog utazni.

Franciaország. Az „Union” jelentése szerint Serrano tudatta a külhatalmakkal, hogy a contabrial öbölt zárlat alá szándékozik venni; mire az angol kormány részéről kijelenteték, hogy ez esetben a karlistákat hadviselő feleknek fogja tekinteni.

Olaszország. Rómában a nemzetközi egyetlek 8 főnöke fogottot el. Főcízenben és más városokban a befogatottság még mindig napirenden vannak. A lefoglalt iratok a nemzetközi egyetl meködését nagyon rosz oldalról ösmertetik.

— A washingtoni statisztikai hivatal nyilatkozata szerint a föld kereségén levő emberkek száma 1.391.032.000. Melyből Ázsiában van 798, Európában 500, Afrikában 203, Amerikában 87, Ausztráliában és Polinésziában 4 1/2 millió. Az európai hatalmasságok közt első helyen áll a mu-zka kinek 71 millió lakossága van. Az összes föld kereségén levő hatalmasságok közt pedig China, a legnépeesebb melynek 425 millió lakosa van.

Concertszükeket für Violine. Ez a Herr Kunosy Gyula nemcsak mint virtuosus musiker, hanem mint többrendbeli Fantasiés Hongrois eschter ungarischer szerzője is híres. Beszél némétül, mosolyog francia grammatika szerint: visel angol profaszakért s eszik esch pimaszt.

A koncertnek vége; — asszonyom! nem gondolja, hogy jó volna a kedélyes est után hazatérnünk; im, már tudunkn errefele a temerből a zeneestély martnyai; orukon csepeg le az izadtság; kezeik kipirulvák a tapstól; a platánok levelei bekonyulnak a hőségől, mely magokkal hoznak... Kérem! Pardon!

Jaj! a szemem tyukja, vagy akarom mondani tyukom szemke. Kérem, ez nagyon is császári mulatság Szadovánál. Azonban én nem vagyok nagyvárúgyó.

Lehet, hogyha ezek között a vendégek között vannak vidékiek — pedig vannak — még egy év múlva is így fognak dicsekedve szólni egymáshoz:

— Tudod, a császárfürdőben a Witsenhausein-éle zeneestélyen... Kinek-kinek saját fel fogása szerint! Nekik az lesz a kedves emlék — s nekem?

Vitanak-e még kertében a virágok s megvan-e még lombkoronája a fáknak, melyek alatt együtt sétálgattunk?

Arverési hirdetés.

Alírott végrehajtó által közzírt tétetik, hogy Rozenthal Dániel részére, alperes Győri István 50 frt váltói tőke, s járuléki arverési folyó évi július 15-én lefoglalt ingóságok u. m. lakatos műszerek, vaskék, vastalgia, f. évi augusztus hó 19-én d. e. 8 órakor a cegléd-utcai zsibvásár tere tartandó bírói arverés-utján, a legtöbbet ígérőknek kész pénzfizetés mellett, elfognak adni.

Kelt Debreczenben, 1874. aug. 8-án. Mészáros László, bír. végrehajtó.

455 1-3

Építési árlejtésbirtomány.

Nyírbátorban a m. kir. dobánykincstár részére megszerzett épületek f. hó 4. é. 38 029. sz. alatt kelt nagymélt. m. kir. pausznyomtatási rendelet folytán f. évi október 10-ig dobánykincstárra és hivatalos lakásokba, nemkülönben iróddákra lesznek átátlakítandók.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 'Kőművel- és napszámszámunka', 'Kőfaragó-számunka', etc.

Ezen társorás felvállalása miatt a helybeli m. kir. dobánybevaltó felügyelőszék folyó 1874. évi aug. 24-ik napján versenytárgyalás fog tartani, hol az előirt kellekkel ellátott irásbeli ajánlatok a fentur napon déli 12 óráig eljárnak.

A többi részletes határozmányok és szerződési feltételek, valamint az építési tervek, előtervek, artemezések, a költségvetésekkel együtt a hivatalos órákban ezen kir. dobánybevaltó felügyelőszék megtekinthetők.

Magyar kir. dobánybevaltó felügyelőszék. Debreczen, 1874. aug. 6. (Utányomat nem díjazatik.)

449 1-3

Eladó tanyaföld.

Az Ebesen 13 és fél nyilas föld, alkalmas gazdasági épületekkel -- eladó; esetleg sz.-Mihály napitól fogva több évre bérbe adandó. Ertekezhetni nagyjutezán 1679. sz. alatt lakó tulajdonossal.

450 1-3

Haszonbérlet.

Szabolcsmegye Eszény község határában 160 hold legelő 1875-dik évszent-György napjától.

Bereg megyei Barkason 178 hold makkos erdő és szántóföldek 1875. január 1-től, Bereg megyei Asztlyon 200 hold szántó és legelőföld folyó évi október 1-től 3 évre haszonbérletre kiadható, legelőre, vagy erdőre használtára.

A birtokok az északkeleti vasut mentén fekszenek. Ertekezhetni Debreczenben mesterutcán 1118. szám alatt.

Gerzon Ödönnél.

443 3-3

Hazai hírek.

Az apatini iparkiallítás - Schmausz Endre képviselő és védnök által több fővárosi és számos vidéki vendég jelenlétében ünnepesen megnyitott. A jury Ráth Károly előnökléte által megalakult s a munkálatok megkezdettek.

Kazár Emittől a nemzeti színház drámaírói bizottsága a „Kincskeresők” című darabot elfogadta előadásra.

Dr. Schwáb Dávid, ki éveken át P. L. munkatársa volt, kétheti szülszvenved után meghalt.

Felelős szerkesztő a kisdóttulajdonos: OLÁH KÁROLY. Főmunkatársa: SZATMÁRI KÁROLY.

A „Centrale” általános biztosító társaságot ismertette a „Finanzielle Presse” így nyilatkozott:

Csaknem hihetetlen, hogy a biztosítási ügy monarchiánkban az utóbbi években mennyire növekedett. Azon régi állítás - hogy a verseny a mily mérvben gyarapszik mozdítja elő az illető üzletág emelkedését.

A verseny széles terére a belföldön mostanában egy új társulat lépett, mely az ötevékenység által mindig erősebb erőbb alapot nyert. Ez az egy millió alaptőkével Budapestre alapított „Centrale” általános biztosító társulat, mely működését a Lajtháutalra is kiterjesztette.

A ki ismeri azon nehézségeket, melyek a régi időkben biztosító társulatok szervezésénél előfordultak, megértenék kell talánia, mikép sikerült ezen új intézetnek, rövid idő alatt oly szétgazdálkodást hozni, mely felülhatalmas a monarchiának majdnem minden - még kevéslel - helyein is oly rövid idő alatt állították fel vezérképes ügynökségeket, melyek alatt idáig más intézet még a szervezkedés alapját is alig kezdte meg.

Ezen nagymérvű megismerés méltó tevékenység máris kezdte megteremni gyümölcsöit. Volt alkalomunk a „Centrale” üzletmenetét betekinteni, s be kell vallanunk, hogy az eddigi eredmény felett igen meglepettünk. - Daczára, hogy a „Centrale” működését jelenleg még csak a tüzárk elleni biztosítás terén kezdte meg és hogy ebben is rövid idő óta működik, mégis már a napi díjbevétele átlagosan 1500 frta tehető, oly eredmény, mely ezen elvitatlanul jelesen vezetett társulat fejlesztésére a legnagyobb reményt nyújtja.

A legújabb időkben a „Centrale” neveztes személyiségekből összeállított választmányja az általános ismert magyar országgyűlési képviselő Horn Ede személyével gazdagodott, aki a Centralénak csak is gratulálhatunk.

Miért nemzetgazdász gazdag tapasztalatai és beizgolt képességei, ezen ifjú intézetnek - melynek Horn Ede ur előnöklé - nagy előnyére válnának, annyival is inkább, mivel, mint halljuk, az intézet vezénylőinek szándéka, a más biztosítási ágakat is a leg-ridevidebb idő alatt megkezdenni.

A kezdet jó. Ha a „Centrale” így folytatja az elkezdett uton fokozkenti haladását, közel lesz azon idő, midőn ez is a legjobb biztosító társulatok közé fog sorozhatni, s bebizonyul, hogy egy vállalat eredménye mindig az erélyvel párosult értelmes vezetéstől függ.

Apolló című zeneműtárlatát az évi 15. 16. k. kötetben a következő tartalommal küldött meg hozzánk: I. Három dal szöveg nélkül. I. Csendes éj. II. Éjjel (Nocturne). III. Merengés (Reverie). Kovarcz Emilől. 2) Buria. Magyarai Józsefől. 3) Hogyha nekem olyan rózsám volna. Ez az utca végig sáros, csárdás, zongorára ártira Tisza Aladár. 4) Apolló polka. Nagy Bélától. 5) Két népdal. I. Ez a kis lány azt hiszi. II. Még azt vetik szememre a pajtások. 6) Miért ragyog a sok csillag az égen, dal Ögvektől. - A birtok: A pozsonyi dajárda története. - Vegyes zeneműgyűjtemény. Előzetési ár egész évre (mintegy 100 változatot zeneműre) 6 ft. félre 3 ft. A jelen kötetösszám előzetési ára 50 fr. bolti ára 1 ft. Az előzetési vidéken legelőszűben a postahivataloknál postautalványozás után esz-közölhető, Budán az „Apolló” kiadóhivatalában, iskolautca 681. sz. A Minden eddig megjelent szám és kötet folyton kapható. Ajánljuk a gazdag tartalommal szerkesztett folyóiratot a közönség figyelmébe.

Apolló című zeneműtárlatát az évi 15. 16. k. kötetben a következő tartalommal küldött meg hozzánk: I. Három dal szöveg nélkül. I. Csendes éj. II. Éjjel (Nocturne). III. Merengés (Reverie). Kovarcz Emilől. 2) Buria. Magyarai Józsefől. 3) Hogyha nekem olyan rózsám volna. Ez az utca végig sáros, csárdás, zongorára ártira Tisza Aladár. 4) Apolló polka. Nagy Bélától. 5) Két népdal. I. Ez a kis lány azt hiszi. II. Még azt vetik szememre a pajtások. 6) Miért ragyog a sok csillag az égen, dal Ögvektől. - A birtok: A pozsonyi dajárda története. - Vegyes zeneműgyűjtemény. Előzetési ár egész évre (mintegy 100 változatot zeneműre) 6 ft. félre 3 ft. A jelen kötetösszám előzetési ára 50 fr. bolti ára 1 ft. Az előzetési vidéken legelőszűben a postahivataloknál postautalványozás után esz-közölhető, Budán az „Apolló” kiadóhivatalában, iskolautca 681. sz. A Minden eddig megjelent szám és kötet folyton kapható. Ajánljuk a gazdag tartalommal szerkesztett folyóiratot a közönség figyelmébe.

Felelős szerkesztő a kisdóttulajdonos: OLÁH KÁROLY. Főmunkatársa: SZATMÁRI KÁROLY.

Felelős szerkesztő a kisdóttulajdonos: OLÁH KÁROLY. Főmunkatársa: SZATMÁRI KÁROLY.

UJDONSÁGOK.

A honvédsíremlékre szerkesztésünk-nél újabb adakoztak: Vecsei Kornél 1 ft. Takács Mihály 20 kr. Eddigi fösszeg 26 ft. 40 kr. egy ezüst ft. s hat huszas.

Nyilttér. Boldogult kedves leányom Karolina a temetése alkalmával tegnap vizsgálatilag hatott rám a nagy közönségnek gyászomban tanúsított részvéte. Közönségem részvétét gyászoló családom nevében is. Közönségem főleg a temetési szertartás részét veti ifjak irántunk kimutatott szívességét. Tisztelettel. Debreczen, 1874. aug. 11. Muraközi Károly, gyógyszerész.

Vadászainkat zavarba hozta a budapesti „Ellenőrt” sportrovatának vezetője, midőn hirdeti, hogy aug. 1-ére a vadászat mindenre felszabadult. A Debreczenben közkezen forgó vadásztörvények pedig aug. 15-én szabaditják fel a vadászatot. Mi ezt tartjuk hitetlennek.

Haragból egy gazda úgy talalta megutáni kocsiját, hogy az most beteges fekszik; életéhez kevés a remény.

Felhívás. Miután az önkéntes tüzoltóegylet f. hó 6-án tartott értekezlete alapján, Sopronba az önkéntes tüzoltóegyletek országos összejövetelén képviseltetésünk Csécsi Mór szakavatott tagtársunk által elhatároza lett, és az erre névszükséges kiadások megszávatattak; felértetnek azon már alírt működő és pártoló tagok, kiknek egyelőtt felvirágzása érdekelt, sőt az alapszabályok értelmében megállítandó egy és két forintnyi működő és pártoló tagsági díjat alantirt kezéhez befizetni sziveskedjenek. Polony Andor, kiküldött.

Északkeleti vasut ellen számos felszólalás érkezik be hozzánk, melyek a lassúság, a zörögés, a kerekek és a személykocsik kevés volta felélt panaszokkal vannak tele. Bár panaszokat indokoltaknak tartjuk, a gyakrabban felszólalást mellőztük, részint azért, mivel a nevezett társulatnak sok nehézségei kellett és kell megküdeni. részint azért, mivel e vonalon csakugyan legtöbb nyom visz a magyarországi foismerésre. De mindemellett sem mulasztjuk el fölemlíteni ama visszaélést, hogy tegnapelőtt a 30 fokot hajat melegben a Szatmárról jövő utasokat nyolczával szoritoták be egy egy kocsiba, hogy majd megfultak, s a vezetők egy kocsiba, a 2-ik helyen 10-10-ig akart elhelyezni, holott nyáron rendszert 6 utast illet egy kocs. A kocsik száma mindig kevés; így volt tegnapelőtt is. A vezetők váltig mentegetőzött, hogy elvittek a kocsikat a szigeti kőjára. De hát mi tapintat van abban, hogy debreczeni vasár idején rendeznek kocsitársaságokat, a romlás forgalmára pedig nincs elég hely? De e baj és a lassúság itt szokássá vált. Ugy, hogy Budapestről Debreczenbe lehet utazni ugyanannyi idő alatt, mint például Károlyháztól Debreczenbe, - holott amaz majd két annyi távolságra van. - Ajánljuk ezeket jóakarólag az igazgatóság figyelmébe! A társaság és a közönség érdeke kívánják a javítást!

Vadak örömmája volt ma; egy mérsárosról beszélt húst foglalt le a rendőség, s azt kiküldte Kullman állatszerlegte részére, a hol bizonyára nagyon szivesen fogadtott az.

Egy gazdától vettük e sorokat, nem tartjuk érdektelennek közölni. A debreczeni lakóállású kőművelségi sikerült. Elő helyen díjazott természetesen a Debreczen város méltóságaitól. Ajánlott gyönyörű csikós kanca volt. - Meggyőzően ezen és eredeti faj lovakról, hogy az eredeti típus az anca kanczák tartják fenn, melyek a különböző ímóm faj esz-szárú men lovakkal nemesítették. A mai alföldi változatos és minden esetre küzdelmes utának nehezségeit csak is a faj lovak bírják feloldani; több példát talán erre alig szükséges felhoznom, mint 1857-ben, mikor uralkodónk szerencsésülletett legatóságával s midőn a kir. herczegnő halála híre miatt ő felségeink vissza kell-ven utazni. Debreczentől Csegéig hat mértföldnyi utat egyenlo sebességgel, három óra alatt e faj lovak tették meg, anélkül, hogy valami sérel-

mük lett volna. Gyönyörű példányok állítottak igen sok gazda által szinte a csikós kanczák, megvizsgáltatván a tenyészetre alkalmasok, eredeti erős fajok, mégis kitűnt hazánkban a tapasztalás nyomán elismert általános hiba, a hátulsó kötés, a csipő és keresztoson közti gyengesség, mire is felhívom a szenvedélyes tenyésztők figyelmét. Következtek a három éves csikók szebbnél szebb példányai, itt is az előbb említett hibát figyelmes szemlelő felismerhette. Így a kötések, egyévesek közt a legkitűnőbb sikerrel szinte nemes verseny káradt a nagy kiállításnál, míg a két végzetes szó: a hüvösre, vagy a lámpáshoz el nem döntötte a kényes kérdést, t. i. a hüvös azt jelezte, hogy díjazatik, vagy legalább kiállításra lehet a díjra, mivel még itélet alá került ura. A másik szó pedig a lámpás annyit jelentett, hogy díjra mára pályáznak semmi kílításra. És végre a juritagok legnagyobb tisztelettel érdemelték, kivéve azokat, kik a kettős dícsőségről nem tudtak lemondani, s önkénytelenül eszembe juttattak a Páris aranyalmája történetét. - Egy gazda, a ki nem pályáozott.

A vásár egy szóval már elmarult. A külös tere semmi élénkéség, még csak a komediás sátrak körül csoportosul a bámszokdó nép. No meg a Laczkonyha virágzik ősi pompájában.

Sztyenfolt a XIX. századon. Darabost-utczán az 1050-ik szám alatt házakban lakik Vársárhelyi Györgyné. Ez a házostalan nő nem állt ostoba babonásággal ámitáni. Kuruzsolt, kártyát vetett jó pénzért, ez által rabolt istentelenül. Még ezzel nem elégedett meg. Sztyenségre lépett a pétérfautcazi temetőszűvel, azzal hulladarakokat lopatott el, s így esz-közöl által dízte egész szemtelenül kuruzsálását. Konti József alkaptány kideríté a dolgot, s a kuruzs-lónót átadá az igazgatóság felügyelése kezébe. Reméljük, hogy tetthez méltóan bínnak el vele.

Balázs Kálmán fog játsznai a derecskei kaszinó könyvtára javára f. év aug. hó 15-én tartandó zárkörtől táncmulomban. Beletűi díj 1 frt. Felírtizetések közönségtől fogad-taknak. Kezdeté 8 órakor.

Örültség. Ismét ily szomorú esemény elősorolására vagyunk utalva, s ki tudja, már ez ében hanyad ízben, és hogy utódjára-e? Ugyanis, városunk minden körében eléggé ismert Nagy Lajost, ki mezőrendőrő főkapitány s közelebb derecskei kir. járásbíró volt, s már régibb idő óta súlyos betegségen fekszik, látogatta meg közelebb a fentemlített csipás, úgy hogy a gyógykezelő orvos a hatósághoz beadott jelentésében a szerencsétlennek tábolydába leendő mielőbbi szállítástát hozta javaslatba.

Időjárásunk hírtelen megváltozott. A rekkenő hőség eltűnt, s őszies levegőnk van; a nyári ruha, kivált kora reggel és este már hüvös. Hasonló időváltozást jeleznek az ország több vidékéről.

Jó aratást tett a vásár alatt a rendőség, mintegy 40 csavartog fogott be mindkét nemből.

A gondviselés egy rendőrbiztos szemjében aradott a mult éjjelel egy, a hal-piaczon lohrészegen fekvőre talált atyafi fo-llett, kinek zsebében onnan történt beszállít-lásokkor 200 forinton felülü találtatott, s a hihető, hogy ha a gondviselés, mely külön-ben is a részegeknek nagy patronusa szokott lenni, ilyen módon közre nem működik; reggelik csak akadt volna vállalkozó, a ki magáról mit sem tudó egyént emellett drága terhelőt meg-könnnyebítette.

Debreczeni terménycsarnok árujegyzéke, aug. 10. éronként tiszta buza 5-5.25, rozs 3.50-60, árpa 2.70-8.1, zab 1.75-1.90, ten-geri 4.30-40 kr. Árak határidőre: tiszta buza 87-88 fontos 5.25-5.35, 89-90 fon-tos 5.40-50 kr, rozs 78-79 fontos 3.77 1/2-3.80, 80 fontos 3.85-3.87 1/2, 81-82 fon-tos 3.90, árpa 70 fontos 2.85-2.90, 71-72 fon-tos 3-3.05, 73-75 fontos 3.10-3.40, ten-geri 4.50 kr.

A debreczeni iparos ifj. egyelet „dal-

H I R D E T É S E K.

Advertisement for Jermi Kálmán, a perfumery and cosmetics shop. Text includes: 'Valódi francia, angol finom illatszerek, mindennemű szappanok, hajkenőcsök fogporok, kölni-vizek, herczegnő mosdóvizek creme charitas, cosmetique, bajuszpedrő, Pfeffermann fogorvos és dr. Suin fogpöge. Chinai ezüstöt, Bern-dorfer bécsi császár k. orsz. szabá-dalmazott ézezáru gyárából.' and 'A ajánlja a nagyérdemű közönség becses figyelmébe JERMI KÁLMÁN parfümgyártó és díszművész kereskedése DEBRECZENBEN. (Főpiacz, Csanak-ház.)'

Advertisement for '222. ARJEGYZÉKE' (222. ARJEGYZÉKE az „ESTVÁN”-gyűjteményből kiválasztva). Lists various items and their prices, including books, musical instruments, and other goods.

Advertisement for 'Arverési hirdetés.' (Arverési hirdetés). Text includes: 'A debreczeni királyi törvényszék, mint telekényvi hatóság részéről közzírt tétetik, mi- szerint a felpertes Holcay Arnold részére 710 frt. Erdélyi Kálmán részére 450 frt tőke s járuléki arverési, alperes Bézier Gábor és neje Fecser Sárától lefoglalt ingatlanok, u. m. a debreczeni 2865-dik számú telekgyűjteménybe jegyzett s 6800 frtra becsült pacuruczai 1661. számú há- zaszék, s 2 hold 1300 négyzetegyel öndői föld, a megjelölt első árverésen el nem kelvén, azok a 2-ik határidőben folyó évi augusztus hó 27-án d. u. 3 óra-ig, a telekényvi irókban kiküldöt végrehajtó Török Péter által megtartandó árve- résen, szükség esetre becsorán alti is el fognak adani. Kiküldési ár a becsérték, az árverelő al- tal leendő bántapoz 650 frt. A vételkor 3 egyenlo részletben, és pedig az első a feltetkor azonnal, a második a leletéstől 1 hónap, a harmadik, a leletéstől 2 hónap alatt, a telekényvi hatóságnál lefektendő, a bántapozás az első részletbe tudatik. A többi feltételek a kiküldöttmel és a telek- énnyben megköntetendők. A határidőket a kir. törvényszék mint telekényvi bíróságának 1874. évi jui. 31-ken tartott üléséből.

Advertisement for 'Haszonbérlet.' (Haszonbérlet). Text includes: 'Szabolcsmegye Eszény község határában 160 hold legelő 1875-dik évszent-György napjától.' and 'Bereg megyei Barkason 178 hold makkos erdő és szántóföldek 1875. január 1-től, Bereg megyei Asztlyon 200 hold szántó és legelőföld folyó évi október 1-től 3 évre haszonbérletre kiadható, legelőre, vagy erdőre használtára.'

Advertisement for 'Eladó.' (Eladó). Text includes: 'A szentjóni apátság i uradalomban 330 db. öreg és harmadik úrú 22 db. öreg kos és 40 db. öreg anyja. Ertekezhetni Szt. Jónon. Fehérvartaky Elek uradalmi tisztartóval.'